

61.

BIRKÁS ÁKOS

„Mindig is festő akartam lenni”

Ákos Birkás
1952. március 15. -
2018. június 15.

61.

BIRKÁS ÁKOS

BIRKÁS ÁKOS (1941-2018)

Fej (Kopf) | Head (Kopf), 1998

Olaj, vászon | Oil on canvas, 201 x 133 cm

Jelezve hátoldalon | Signed on the reverse: Ákos Birkás Kopf (180-15Mn8) 1998

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

- | Birkás Ákos kiállítása, Eigen+Art Galerie, Lipcse, Németország, 1998
- | Kunst der 90er Jahre in Ungarn, Akademie der Künste, Berlin, 1999
- | Birkás Ákos kiállítása, Freiburg in Breisgau, Morat-Institute Für Kunst und Kunstwissenschaft, Ulm, Kunstverein Ulm, 2000

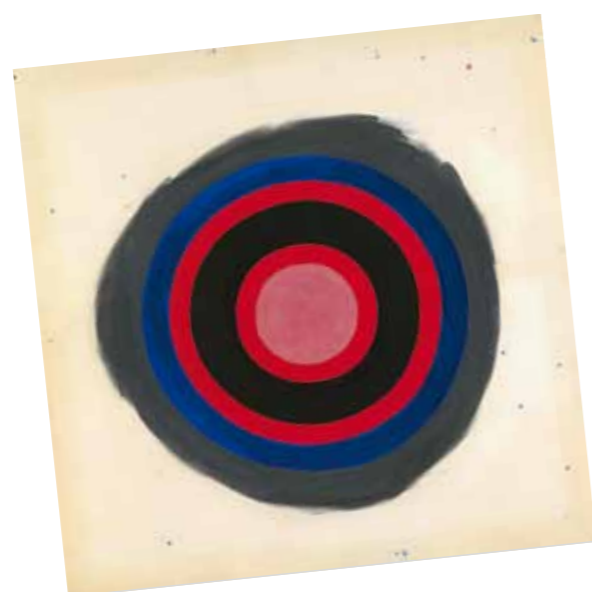
REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

- | Kunst de 90er Jahre in Ungarn, Akademie der Künste, Berlin, 1999
- | Ákos Birkás - Neue Bilder, Kunstverein Ulm / Morat Institute, Freiburg 2000-2001
- | Birkás Ákos - Művek / Works 1975 - 2006, Ludwig Múzeum - Kortárs Művészeti Múzeum, Budapest, 2006, pp. 15.
- | Fenotipikus? Német? Magyar?, Matthias Flüggevel, a Berliini Művészeti akadémia alelnökével, a berliini magyar kiállítás egyik kurátorával beszélget Nagy Márta, Balkon, 1999/10

Kezdő ár | Starting price: 10 000 000 Ft / 25 000 EUR

Becsérték: 18 000 000 - 24 000 000 Ft

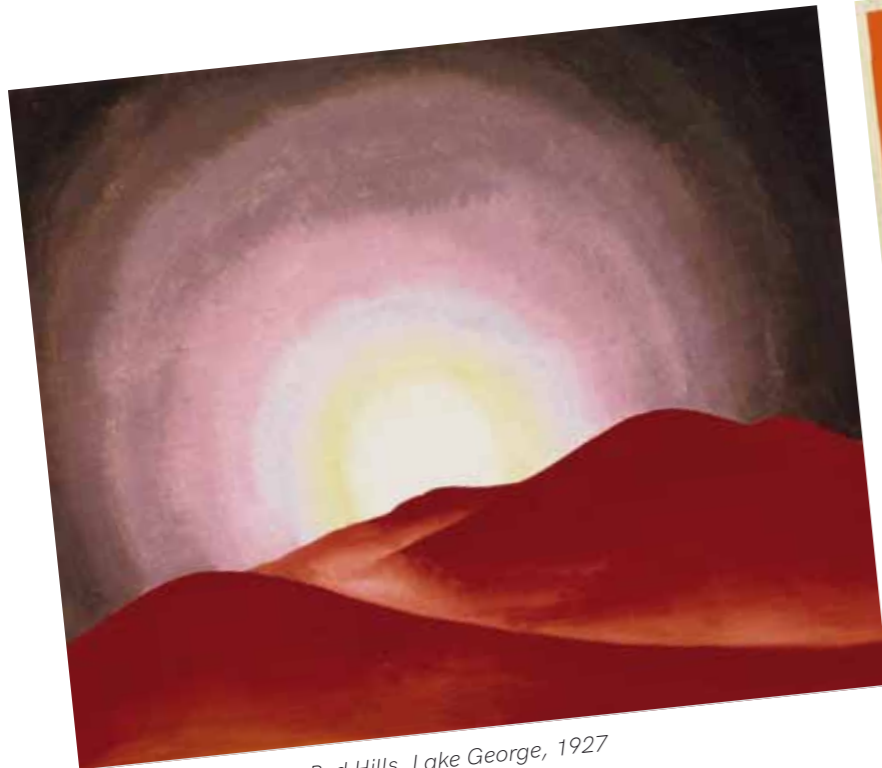
Estimate: 45 000 - 60 000 EUR

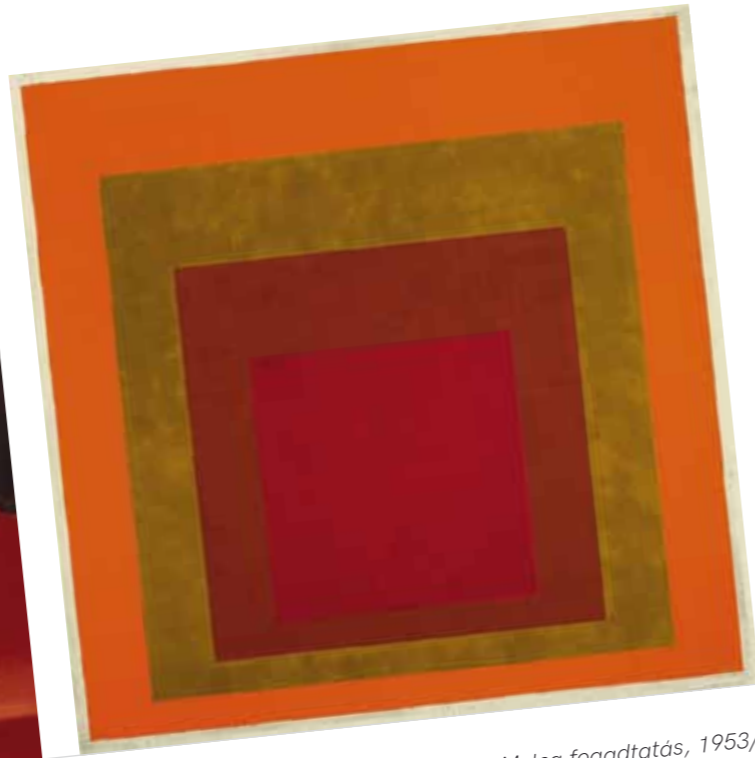
1. Kenneth Noland: *Dal*, 1958
Whitney Museum of American Art, New York

„Elképzelésem szerint abban az értelemben fejek ezek, ahogy befelé nézünk.”

2. Georgia O'Keeffe: Red Hills, Lake George, 1927
Phillips Gyűjtemény, Washington

3. Josef Albers: Tanulmány, Homage a Négyzethez - Meleg fogadtatás, 1953/1955
Masonite, photo: Lempertz

4. Wassily Kandinsky: Szín tanulmány, Négyzetek koncentrikus körökkel, 1913
Städtische Galerie im Lenbachhaus, München

Birkás Ákos életműve átlagos emberi léptékben szokatlan, nagy és bátor váltásokkal van tele. Az önazonos és következetes alkotó előszeretettel próbált ki egymástól látszólag különböző médiumokat és médiumon belüli műfajokat. Korai konceptuális festészeti munkái után a fotográfia foglalkoztatta. Fotói a hagyományos művészeti intézményrendszerek és az alkotók viszonyát vizsgálta. Később, amikor az avantgárd fotó modernista, konceptuális, merev keretrendszere szűkössé vált számára, ismét a festészet felé fordult. Az új festészet érzéki, az egyéniség

kultuszát hirdető programjában találta meg önkifejezésének módját. „Ami váratlan fordulatként mutatkozhat némelyek szemében, valójában Birkás következetes művészi és festői programjának hozadéka; egy olyan életművé, mely szüntelenül a festészet (és a festő) mibenlétére, szerepére, céljaira kérdez rá, s ily módon nem marad statikus, hanem állandó változásban, mozgásban van. Birkás képei a művészet és a művész önanalízisének eredményei (de nem pusztán dokumentumai), a festészethez, és ezen belül is elsősorban a portréfestészethez

való intellektuális viszonyát tükrözik, és ez a viszony, az önreflexió foglalja egyetlen ívbe Birkás különféle korszakait, első pillantásra következetlennek vagy radikálisan újítónak, provokatívnak tűnő műveit” – írja Szipőcs Krisztina, Konceptuális festészet, Birkás Ákos műveiről című tanulmányában. A fragmentált, több részből álló, nagyméretű festményciklus első darabja 1984-ben született meg, akkor még absztrakt, expresszív, egymástól független, de már maszkra, arcra emlékeztető struktúrában elrendezett színfoltokból állt. A Velencei Biennáléra készülve kötelezi el magát

a nagy motívum mellett, írja Szipőcs, Birkás maga pedig úgy fogalmaz: „Ezt a komplex struktúrát szeretném minél tömörebbre összegyúrni.” Birkás rátalált valamire, ami azután programszerűen foglalkoztatta, és több mint 200 festményt szentel az ovális, tojásdada motívumnak, amelyeket a legkülönbözőbb variációkban festett meg. A geometriai forma erőteljes, spirituális szimbólummá vált, amelyek a valóságon túli magasabb gondolatokat fejezik ki, az egyensúly, a rend és a szimmetria minőségét teremtik meg. Birkás élvezte a körmotívumok

sokféle módon történő ismétlődésének vizuális folyamatát, az egymást átfedő formáktól a szédítő koncentrikus mintáig. Az ovális forma mellett a képkötés komplex folyamatában nagy szerep jut az osztásnak, a kitakarásnak, a tükrözésnek is. Egy ilyen művészet nagyon nagy terhet ró a művész színérzékenységére, arra a képességére, hogy újra és újra friss és feltűnő kombinációkat találjon ki, amelyek egyszerre ragadják meg és tartják fenn a figyelmünket, és biztosítják a szükséges örömeiket. Az aukción induló *Fej* az egyik utolsó a sorozatból, amelyet 1999-

ig festett Birkás. Az ovális forma feszültsége a színsávok viszonyrendszeréből adódik. Az osztott, egymásra helyezett vászonnal és a színek optikai erejével vonz minket a világos, élénk szélektől a sötét középpont felé. Birkás *Fej*-ciklusának ereje abban rejlik, hogy a lehető legegyszerűbb eszközkészlettel mutat rá valami magasabb rendűre: egy univerzális tudás mellett egy belső, személyes válasz közelébe segít minket, az oválisokon túlra, be önnön mélyünkbe.

SÁRVÁRI ZITA

